

Nowa publikacja Andrzeja Wójcika, która ukazała się w zasłużonej oficynie Śląska Biblioteka Muzyczna, stanowi ważną i nieodzowną kontynuację opisywania chlubnych dziejów śląskiego życia muzycznego i śpiewaczego. Z pracy tej jasno wynika, że dokonania śląskich chórów i orkiestr, również związanych z nimi ofiarnych działaczy i sprzymierzeńców, mają wymiar ponadczasowy. Wpisują się w zaszczytne dzieło przerzucania twórczego kulturowego pomostu, tym bardziej więc ich historyczny opis zasługuje na duże uznanie i szersze rozpowszechnienie.

Ks. Antoni Reginek, Uniwersytet Śląski

Duszpasterstwo wobec kryzysu wiary („Teologia pastoralna w Polsce” 3), red. W. Przygoda, K. Świąś, Wydawnictwo KUL, Lublin 2013, ss. 389, ISBN 978-83-7702-632-8.

Jedenasty punkt *Lineamenta* przed XIII Zwyczajnym Zgromadzeniem Ogólnym Synodu Biskupów, poświęconym zagadnieniu *Nowa ewangelizacja dla przekazu wiary chrześcijańskiej* nosi nazwę *Spotkanie i zjednoczenie z Chrystusem celem przekazu wiary*. Znajdują się tam następujące słowa: „Przekazywać wiarę oznacza stwarzać w każdym miejscu i w każdym czasie warunki, aby mogło dojść do owego spotkania między ludźmi i Jezusem Chrystusem. Wiara jako spotkanie z osobą Jezusa ma formę relacji z Nim, wspomniania Go (w Eucharystii) oraz kształtowania w sobie mentalności Chrystusa, w łasce Ducha” (nr 11). *Lineamenta* wymieniają wśród radykalnych przemian, których doświadcza świat: kontekst kulturowy (sekularyzacja), społeczny (wymieszanie narodów), medialny, gospodarczy, naukowy i polityczny (por. nr 6).

Papież Benedykt XVI w liście apostolskim *Porta fidei* ogłaszającym Rok Wiary wskazuje na wiarę, jako towarzyszkę

życia, pozwalającą nam dostrzegać wciąż na nowo cuda, które czyni dla nas Bóg. Wiara, która stara się rozpoznawać znaki czasu we współczesności, zobowiązuje każdego z nas do stawiania się żywymi znakami obecności Zmartwychwstałego w świecie. Współczesny świat szczególnie potrzebuje dziś wiarygodnego świadectwa osób mających umysł i serce oświecone przez słowo Boże i zdolnych otwierać serca i umysły tak wielu ludzi na pragnienie Boga i prawdziwego życia, które nie ma końca (nr 15).

Polskie Stowarzyszenie Pastoralistów podczas sympozjum (23–24 kwietnia 2012 roku) w Turnie koło Białobrzegów przyjęło uchwałę o konieczności poświęcenia zagadnieniu wiary w perspektywie duszpasterskiej książki, która ukaże się jako kolejny tom serii „Teologia pastoralna w Polsce”.

Załączki wiary człowiek otrzymuje zazwyczaj w rodzinie – Kościele domowym – a następnie jest ona rozwijana w różnych środowiskach i strukturach duszpasterskich Kościoła. Toteż ważnym dla pastoralisty problemem jest: jak skutecznie przekazywać wiarę innym w aktualnym kontekście społeczno-kulturowym? Dawniej adresatem przekazu wiary było zasadniczo młode pokolenie. Współcześnie do tych adresatów należy zaliczyć obok dzieci i młodzieży także dorosłych nieochrzczonych oraz ochrzczonych, ale faktycznie nie praktykujących wiary (z *Wprowadzenia do recenzowanej książki*).

Program duszpasterski Kościoła w Polsce na rok 2012–2013 (*Być solą ziemi*) zachęca wiernych do składania świadectwa wiary. Recenzowana książka, która jest owocem pracy redaktorów (ks. Wiesław Przygoda i ks. Kazimierz Świąś) oraz zbiorowego wysiłku (głównie) polskich pastoralistów, w ten program się wpisuje. Redaktorzy we wprowadzeniu bardzo precyzyjnie zdefiniowali cele analizowanej publikacji. Najpierw jest to „próba przybliżenia czytelnikom głównych zagrożeń wiary w obecnych uwarunkowaniach Kościoła w Polsce”. Temu służy pierwsza część książki, którą opatrzone tytułem *Współczesne zagrożenia wiary chrześcijańskiej*. Artykuł ks. Wolfganga Klausnitzer (jedyne w gronie autorów pastoralisty zagranicznego) pełni w tej części funkcję introdukcyjną. Pozostałe trzy artykuły (Świąś, Biel i Drożdż) ukazują precyzyjnie największe współczesne zagrożenia, przed którymi stoi chrześcijańska wiara. Druga część książki w zamierzeniu redaktorów ma pokazać źródła i fundamenty wiary dojrzałej. Redaktorzy posłużyli się klasycznym układem treści, wychodząc od zagadnień biblijnych (Tronina), poprzez chrystologiczne (Fiałkowski), pneumatologiczne (Przygoda), eklezjologiczne (Lipiec), kończąc na antropologicznych – psychologicznych (Szymoń). Trzecia część książki wskazuje propozycje różnych form działalności duszpasterskiej, które mają na celu wzmocnienie wiary katolików polskich. Część ta (*Duszpasterstwo w poszukiwaniu dróg rozwoju wiary*) odwołuje się najpierw do zagadnień mistagogii w duszpasterstwie, homilii i katechezie (Polak, Turowski) a następnie do poszczególnych grup wiernych (rodzice – Skreczko, dzieci – Kurosz i chorzy – Wielebski). Ta część książki kończy się analizą zagadnień związanych z możliwością formacji wiernych w niedzielę i czasie wolnym (Ostrowski, Wolański). Na końcu książki znajduje się epilog, a w nim artykuł dyskusyjny (Przybyłowski) o współczesnym wymiarze wiary w Kościół. Wszystkie artykuły mają ogromne walory merytoryczne i każdy z nich wnosi cenny wkład w analizowane opracowanie. Dzięki temu książka stanowi dzieło komplementarne i niezwykle pouczające. Przedłożona do recenzji książka jest dziełem nowatorskim, niezwykle oryginalnym oraz znaczącym w dorobku polskiej teologii pastoralnej.

W opracowaniu złożonym z wielu artykułów (w tym przypadku – siedemnastu) ujednolicenie stylu poszczególnych elementów książki jest jednym z trudniejszych zadań stojących przed redaktorami. W recenzowanym opracowaniu redaktorzy z tego trudnego zadania wywiązali się bardzo dobrze. Treść zasadnicza została poprzedzona wykazem skrótów, każdy z artykułów posiada ujednolicony

system sporządzania przypisów, a na zakończenie spis proponowanej literatury (z wyjątkiem tekstów Klausnitzera i Przybyłowskiego). W artykułach autorzy posługują się językiem poprawnym, rozwiniętym, bogatym w słownictwo, płynnym i komunikatywnym, co, w naturalny sposób, wzmacnia zainteresowanie czytelnika. Język i styl utrzymane są na odpowiednim poziomie naukowym. Pod względem formalnym opracowanie nie budzi większych zastrzeżeń, zasługuje na uznanie. Znajdująca się na końcu książki nota pozwala czytelnikowi zorientować się w głównych polach zainteresowań poszczególnych autorów oraz dostrzec ich kompetencje w omawianych przez nich zagadnieniach.

Recenzowana książka jest znaczącym wkładem teologów pastoralistów do badań nad zagadnieniem duszpasterstwa wobec kryzysu wiary. Książka może okazać się bardzo pomocną lekturą dla teologów i duszpasterzy, którzy coraz częściej i wyraźniej spotykają się w swoim posługiwaniu ze zjawiskiem kryzysu wiary. Opracowanie stanowi również cenną lekturę dla studentów wydziałów teologicznych i alumnów wyższych seminariów duchownych, gdyż będzie istotną pomocą w zakresie formacji duszpasterskiej.

Ks. Leszek Szewczyk, Uniwersytet Śląski